

АСТРИД ЛИНДГРЕН
ЕМИЛ ОТ
ЛЪОНЕБЕРЯ
ИЗДАТЕЛСТВО ОТЕЧЕСТВО

Астрид Линдгрен

Емил от Лъонеберя

На Карл-Юхан

Емил от Лъонеберя – така наричаха едно момче, което живееше в село Лъонеберя. Той беше палаво и упорито хлапе, далеч не толкова добър като вас. Въпреки че изглеждаше добричък, честна дума. Когато не крещеше. Имаше кръгли сини очи. Всичко заедно изглеждаше някак много добродушно и човек би помислил, че Емил е същинско ангелче. Но това би било най-голямата заблуда. Той беше на пет години и силен като биче и живееше в стопанството Катхулт в село Лъонеберя в областта Смоланд. И, разбира се, говореше на смоландско наречие нашият малчуган, но това не беше негова грешка. Така си говорят в Смоланд. Когато искаше шапката си, той не казваше както вие: „Искам си шапката.“ Вместо това казваше: „Искъм я шапкътъ.“ А неговата „шапкъ“ беше нещо като фуражка, с черна козирка и синьо дъно – доста грозна. Беше му я купил татко му, когато отиде веднъж в града. Емил много се зарадва на шапката и вечерта, когато щеше да си легне, каза: – Искъм я шапкътъ! Майка му реши, че Емил не бива да отнесе шапката в леглото и понечи да я сложи върху полицата в преддверието, но Емил се разкрещя, та оглуши цяла Лъонеберя: – Искъм я шапкътъ!

И така Емил спа с шапка на главата всяка нощ в продължение на три седмици. То, че можеше – можеше. Макар че доста му убиваше. Но главното беше Емил да наложи своето – той на това държеше. По никакъв начин не биваше майка му да наложи своето. Веднъж, на Коледа, тя се опита да накара Емил да яде задушен зелен фасул, защото зеленчуците са толкова полезни, но Емил каза не.

– Да не смяташ НИКОГА да не ядеш зеленчуци? – попита майка му.

– Как не – рече Емил. – Но ИСТИНСКИ зеленчуци.

След което тихомълком отиде зад елхата и започна да я гризка. Но бързо му омръзна, защото боцкаше в устата.

Такъв инат беше Емил. Искаше той да се разпорежда с мама и татко, с цялото стопанство Катхулт, а най-добре и с цяла Лъонеберя, само че жителите на Лъонеберя не бяха съгласни с това.

– Горките Свенсонови от Катхулт, какъв пакостник е синът им! – казваха те. – От него нищо няма да излезе.

Така си мислеха жителите на Лъонеберя, да! Ако знаеха какво ще излезе от Емил, сигурно нямаше да говорят тъй! Само да знаеха, че като порасне ще стане председател на общинския съвет! Вие сигурно още не знаете какво е това да си председател на общинския съвет, но то е нещо много изискано, уверявам ви и ето това стана Емил с течение на времето.

Но сега нека се придържаме към онова, което се случи когато Емил беше малък и живееше в стопанството Катхулт в село Лъонеберя в областта Смоланд заедно със своя татко, който се казваше Антон Свенсон, с майка си, която се казваше Алма Свенсон, и със сестра си Ида. В Катхулт имаха и ратаи на име Алфред и слугиня наречена Лина. Защото по онова време, когато Емил беше малък, още имаше слугини и ратаи в Лъонеберя и навсякъде. Ратаите оряха, грижеха се за конете и воловете, докарваха сеното и садяха картофи, а слугините дояха кравите и миеха, и търкаха, и пееха на децата.

Сега вече знаете кой живееше в Катхулт – татко Антон, мама Алма, малката Ида, Алфред и Лина. А освен това два коня, чифт волове, осем крави, три прасета, десет овце, петнайсет кокошки, един петел, една котка и едно куче. А най-сетне – и Емил.

Катхулт беше хубаво малко стопанство с червено боядисана къща, която се издигаше на едно хълмче сред ябълкови дървета и люляци. А наоколо се простираха ниви, ливади, пасища и едно езеро и една голяма, голяма гора.

Всичко можеше да е мирно, тихо и спокойно в Катхулт – стига да го нямаше там Емил.

– Това момче само пакости прави – казваше Лина. – Пък ако самият той не прави пакост, вечно нещо ще му се случи. Никога не съм виждала такова хлапе.

Но майката на Емил го защитаваше.

– Не е чак толкова страшен – казваше тя. – Днес само веднъж ощи-па Ида и разля сметаната за кафето – това е всичко... а да, вярно – и подгони котката около курника! Но както и да е, струва ми се, че започва да се укротява и да става по-добричък.

И всъщност не може да се каже, че Емил беше лош. Той много обичаше както Ида, така и котката. Но просто беше принуден да ощи-па Ида, иначе нямаше да му даде своята филийка със сладко, а котката подгони съвсем приятелски, само за да види дали може да тича толкова бързо като котка. Обаче котката не можеше да разбере това, нали!

Туй се случи на седми март – тогава Емил беше толкова добричък и само дете веднъж ощи-па Ида и разля сметаната за кафето и гони котката. Но сега ще научиш за някои други дни, когато се случиха повече неща – било то, защото той правеше пакости, както казваше Лина, или защото просто така се случваше, тъй като с Емил вечно нещо се случваше. Бихме могли да започнем с:

ВТОРНИК, 22 МАЙ, КОГАТО ЕМИЛ НАПЪХА ГЛАВАТА СИ В СУПНИКА

На този ден в Катхулт имаше супа с месо за обяд. Лина бе сипала супата в супника с изрисуваните цветя и всички седяха около кухненската маса и ядяха супа – особено Емил. Той много обичаше супа и то се чуваше.

– Нужно ли е да сърбаш така? – попита го майка му.

– Иначе няма да ми е сладко – отвърна Емил и всъщност го каза съвсем другояче, но сега няма да му обръщаме внимание на смоландското наречие.

Всички ядоха колкото можаха и накрая супникът се изпразни. Остана само една мъничка, мъничка глътка на дъното. Но тази глътчица Емил си я искаше, а единственият начин да се добере до нея беше, да напъха цялата си глава в супника и да сръбне глътката. Емил така и направи, а другите чуха как сърба там вътре. Но след това Емил понечи да измъкне главата си оттам и представете си, тя НЕ МОЖА ДА ИЗЛЕЗЕ! Беше заседнала! Тогава Емил се изплаши, скочи от мястото си и застана сред кухнята със супника нахлупен върху главата като голям калпак. Той му закриваше и очите, и ушите. Емил го задърпа и се развика. Лина също се разтревожи.

– Хубавият ни супник! – заваяка се тя. – Хубавият ни супник с цветята, сега в какво ще сипваме супата?

Щом като главата на Емил беше в супника, там не можеше да се сипва супа, естествено – това поне й беше ясно, въпреки че не можеше да проумее доста други неща.

Но майката на Емил мислеше повече за самия Емил.

– Ами сега, как ще измъкнем момчето? Трябва да счупим супника с дилафа!

– Ти не си с ума си – възпротиви се таткото на Емил. – Та той струва цели четири крони!

– Дайте сега аз да опитам – рече Алфред, който беше силен и сръчен ратай. Той хвана двете дръжки на супника и с всичка сила го вдигна право нагоре – но защо ли? Емил също полетя нагоре. Защото наистина здравата беше заседнал вътре. А сега висеше във въздуха и риташе, за

да слезне пак на пода.

– Престани... пусни ме... престани, ти казах! – крещеше той. И Алфред го пусна.

Всички много се натъжиха. Стояха из кухнята около Емил и си блъскаха главите – татко Антон, мама Алма, малката Ида, Алфред и Лина. Никой не можеше да измисли сигурен начин да измъкнат Емил от супника.

– Гледайте, Емил плаче – обади се малката Ида и посочи с пръстче две големи сълзи, които се процедиха изпод ръба на супника и бавно се търкулнаха надолу по шията на Емил.

– Изобщо не плача – викна Емил. – Това е супа.

Гласът му звучеше наперено, както обикновено, но сигурно не му е било много весело с главата, заседнала в супника... ами ако НИКОГА вече не можеше да се освободи? Горкият Емил, кога щеше да си сложи пак „шапкът“?

На майката на Емил ѝ дожаля за малкото момченце. Тя отново погегна към дилафа, за да счупи супника, но таткото каза:

– По никакъв начин! Супникът струва четири крони. Тогава по-добре да отидем при доктора в Марианелунд. Той сигурно ще успее да го сваля. Освен това взима само по три крони и така ще спестим една корона.

Майката на Емил реши, че идеята е добра. Човек не може всеки ден да спести цяла корона. А колко хубави неща можеха да се купят с нея – може би за малката Ида, която трябваше да си остане в къщи, докато Емил щеше да се вози във файтончето.

Изведнъж всички в Катхулт се разбързаха. Трябваше да издокарат Емил, да го умият и да му облекат най-хубавите дрехи. Но не можеха да го срещат, нито да му изтъркат ушите, макар че беше много належащо. Майка му дори се опита да пхне показалеца си под ръба на супника, за да поизтрие ушите на Емил, но това за малко не завърши зле, защото и тя заседна в супника.

– Да-да, такива ми ти работи – обади се малката Ида, а татко Антон много се ядоса, въпреки че обикновено беше кротък човек.

– Още някой да иска да заседне в супника?! – развика се той. – Хайде, побързайте, че поне да впрегна голямата каруца за сено и да откарам всички от Катхулт при доктора в Марианелунд.

Но майката на Емил дръпна силно и измъкна пръста си.

– Ще ти се размине миенето на ушите, Емиле – каза тя и започна да духа пръста си. Тогава под ръба на супника се видя една доволна

усмивка и Емил рече:

– Това е първата истинска полза, която имам от този супник!

Но Алфред вече докара коня с файтончето пред главната стълба и Емил излезе, за да се качи. Изглеждаше много спретнат с раирания си празничен костюм, черните ботинки и супника – е, супникът наистина му придаваше малко необичаен вид, но нали беше красив и изписан с цветя, та почти приличаше на модерна лятна шапка. Имаше само един недостатък – че прекалено много закриваше очите на Емил.

И ето, че бяха готови да потеглят за Марианелунд.

– Да се грижите добре за Ида, докато ни няма! – извика майката на Емил. Тя седеше на предната седалка до таткото на Емил. На задната седалка бе седнал Емил със супника. А до него лежеше „шапкът“ му. Нали трябваше да сложи нещо на главата си, когато се прибират. Добре, че се сети навреме!

– Какво да приготвя за вечеря? – изкрещя Лина тъкмо като потегляше колата.

– Каквото намериш – провикна се майката на Емил. – Сега мисля за по-важни неща!

– Супа с месо, тогава – каза Лина. Но в същия миг зърна нещо шарено, което изчезна зад завоя на пътя и си спомни как стоят нещата. Обърна се тъжно към Алфред и малката Ида:

– Ще трябва да се задоволим с кървавица и сланина – рече тя.

Емил няколко пъти бе ходил в Марианелунд. Много обичаше да се ди високо на впряга и да следи как се вие пътят, да оглежда стопанствата, покрай които минаваха, и децата, които живееха в тези стопанства, и кучетата, които лаеха край оградите, и конете и кравите, които пасяха по ливадите. Но сега не му беше толкова весело. Този път седеше със супника, нахлупен над очите, и виждаше само малка частица от ботинките си, които съглеждаше през тесния процепа под ръба на супника. През цялото време трябваше да пита татко си: „Сега къде сме? Отминахме ли вече палачинковата къща? Скоро ли ще стигнем до свинчовата къща?“

Емил измисляше имена на всички стопанства край пътя. Палачинковата къща се наричаше така, защото веднъж, когато Емил минаваше оттам, двете дебели дечица от стопанството стояха до оградата и ядяха палачинки. А свинчовата къща получи името си от едно весело прасе, което Емил понякога чешеше по гърба.

Но сега Емил седеше мрачен, гледаше ботинките си и не виждаше нито палачинки, нито весели прасенца, та няма защо да се чудим, че

само врънкаше:

– Сега къде сме? Няма ли скоро да пристигнем в Марианелунд?

Чакалната на доктора беше претъпкана, когато Емил влезе със своя супник. Всички веднага много го съжалиха. Те разбраха, че това е същинско нещастие. Само един дребен зъл дядка се разсмя колкото му глас държеше, сякаш беше нещо много весело да заседнеш в супник.

– Хо-хо-хо! – хилеше се дядката. – Да не са ти измръзнали ушите, момче?

– Не – отговори Емил.

– Тъй ли! Ами тогава защо си нахлупил този калпак? – попита дядката.

– За да не ми измръзнат ушите! – отвърна Емил. И той можеше да бъде духовит, макар да беше малък.

После пуснаха Емил при доктора, а докторът никак не му се смя. Само каза:

– Добър ден, добър ден! Какво търсиш ти там вътре?

Емил не можеше да види доктора, но все пак трябваше да го поздрави и затова се поклони много дълбоко, заедно със супника на главата. Изведнъж нещо издрънча. Джанкова! – и супникът лежеше на пода, строшен точно по средата. Толкова силно беше хлопнал Емил главата си в писалището на доктора.

– Отидоха четири крони на вятъра – каза таткото на Емил тихичко на майката на Емил. Но докторът го чу.

– Е, все пак спестихте една корона – обади се той, – защото обикновено вземам по пет крони, когато вадя малки момчета от супници. А той сега сам се оправя.

Тогава бащата на Емил се зарадва и беше благодарен на Емил, че счупи супника и му спести една корона. На бърза ръка събра строшения супник и Емил и майката на Емил и си тръгна. А когато излязоха на улицата, майката на Емил каза:

– Ето, че ПАК спестихме една корона! Какво ще си купим с нея?

– Нищо няма да купуваме – отвърна таткото на Емил. – Ще си я скътаме. Но смятам, че е справедливо Емил да получи едно петаче и да си го пусне в своята касичка у дома.

И той веднага извади петачето от портмонето си и го даде на Емил. Ех, как се зарадва Емил!

А след това се понесоха обратно към Лънеберя. Емил седеше много доволен на задната седалка, стиснал петачето в юмрука си, с „шапкъ“ на главата и гледаше всички деца и кучета, и коне, и крави, и прасета,

покрай които минаваха. Ако Емил беше обикновено хлапе, в този ден нямаше да се случи нищо повече. Но Емил НЕ БЕШЕ обикновено хлапе и да знаете само какво направи! Както си седеше, той пъкна петачето в устата си и тъкмо когато отминаваха свинчовата къща откъм задната седалка прозвуча едно кратко „поп“. Точно тогава Емил глътна петачето.

– Ох – рече Емил, – колко набързо стана!

А майка му отново започна да се вайка.

– Олеле, майчице, как ще извадим петачето от това момче? Трябва да се върнем при доктора.

– Да-да, чудесно си си направила сметката – обади се таткото на Емил. – Ще платим на доктора пет крони, за да си върнем едно петаче, а? Ти в училище каква бележка имаше по смятане?

Емил прие работата спокойно. Потупа се по корема и рече:

– Мога и сам да си бъда спестовна касичка и все едно дали петачето е в стомаха ми, или в касичката у дома. Защото и от нея нищо не може да се извади. Опитвах с кухненски нож, та знам.

Но майката на Емил не се предаде. Настояваше да се върне с Емил при доктора.

– Нищо не казах онзи път, когато той изяде всички копчета за панталони – подсети тя таткото на Емил. – Но едно петаче по-трудно се смила и тази работа може да завърши зле, повярвай ми!

Тя успя така да подплаши таткото на Емил, че той обърна коня и потегли обратно към Марианелунд. Защото таткото на Емил също беше загрижен за свинчето си.

Втурнаха се задъхани при доктора.

– Да не сте забравили нещо? – попита докторът.

– А не, само че Емил сега пък изяде едно петаче – каза таткото на Емил. – Та ако искате да го оперирате малко, докторе... да речем за четири крони... пък може да си задържите и петачето.

Но тогава Емил задърпа баща си за самото и прошепна:

– Да не си посмял! Петачето си е мое!

Обаче докторът нямаше никакво намерение да вземе на Емил петачето. Нямало нужда от никаква операция, каза той. Петачето сигурно щяло да излезе на бял свят след един-два дни.

– Но би могъл да изядеш пет кифли – добави докторът, – за да си има петачето компания и да не ти остърже стомаха.

Славен доктор беше той, а на всичкото отгоре пак не им взе пари. Таткото на Емил беше толкова доволен, че просто сияеше, когато отново излезе на улицата с Емил и майката на Емил.

А майката на Емил искаше веднага да отидат в домашната пекарня на госпожиците Андершон и да купят на Емил пет кифли.

– Дума да не става – каза таткото на Емил. – Нали у дома си имаме кифли.

Емил се замисли. Той много умееше да пресметне туй-онуй, а освен това беше гладен, затова каза:

– Имам си едно петаче на склад и ако можех да се добера до него, сам бих си купил кифлите.

После помисли още малко и добави:

– А не би ли ми дал назаем едно петаче за ден-два, татко? Можеш да разчиташ с абсолютна сигурност, че ще ти го върна!

Тогавата таткото на Емил отстъпи и отидоха в домашната пекарня на госпожици Андершон и купиха на Емил пет кифли, много вкусни кифли, кръгли, златистокафяви и поръсени със захар. Емил бързо-бързо ги излапа.

– Това беше най-вкусното лекарство, което съм взимал през целия си живот! – заяви той.

Но таткото на Емил изведнъж така се замая и развесели от облекчение, че вече не знаеше какво прави.

– Днес спестихме толкова много пари! – рече той и без да му мигне околото купи за едно петаче захарни петлета за малката Ида, която си бе останала у дома.

Забележете, че това се случи в онези времена, когато децата не ги беше грижа дали имат зъби, или не – такива глупави и неразумни бяха те. Сега децата в Лъонеберя вече не ядат бонбони, но затова пък си имат зъби!

След това си тръгнаха обратно за Катхулт. Щом прекрачи прага на дома си и преди да свали сакото и шапката си, таткото на Емил се залови и залепи супника. Това не беше никак трудно – нали се счупи само на две парчета. Лина така се зарадва, че се разскача и подвижна на Алфред, който разпрягаше коня:

– Пак ще има супа с месо в Катхулт!

Така си мислеше Лина! Сигурно беше забравила Емил.

Тази вечер Емил си игра необикновено дълго с малката Ида. Той й построи къщичка между камънаците в ливадата. Това много ѝ хареса, а той само лекичко я пощипваше, колкото пъти му се доядеше захарно петле.

Когато започна да мръква Емил и Ида решиха, че е време да си лягат. Влязоха в кухнята да видят дали е там майка им. Но я нямаше.

Никого нямаше. Освен супника. Стоеше си върху масата, залепен и красив. Емил и малката Ида застанаха да огледат този забележителен супник, който цял ден беше пътувал насам-натам.

– Чак в Марианелунд – въздъхна малката Ида. А после добави: – Какво направи всъщност, Емиле, та вкара главата си в супника?

– Нищо особено – рече Емил. – Просто направих така.

Тъкмо тогава влезе майката на Емил. И първото нещо, което видя беше Емил с глава в супника. Емил дърпаше супника, малката Ида пишеше и Емил също се развика. Защото пак бе заседнал, точно както предишния път.

Тогава майка му грабна дилафа и така удари по супника, че оглуши цяла Лъонеберя. Джанни! и супникът се разби на хиляди парчета. Късовете заваляха около Емил като дъжд.

Таткото на Емил беше в кошарата, но чу трясъка и веднага дотърча.

Застана на прага на кухнята. Стоеше там безмълвен и гледаше Емил и парчетата, и дилафа, който майката на Емил държеше в ръка.

Нито дума не продума таткото на Емил. Само се обърна и тръгна обратно към кошарата.

Но подир два дни той получи от Емил едно петаче, а това все пак беше мъничка утеха.

Та сега вече знаете горе-долу какъв беше Емил. Всичко това със супника се случи един вторник на 22 май. Но може би ви се иска да узнаете нещо и за:

НЕДЕЛЯ, 10 ЮНИ, КОГАТО ЕМИЛ КАЧИ МАЛКАТА ИДА НА МАЧТАТА ЗА ЗНАМЕТО

В неделя, 10 юни, в Катхулт очакваха гости. Щяха да дойдат много хора, не само от Льонеберя, а и от други места. Няколко дни подред майката на Емил готвеше ястия.

– Скъпо ще ни излезе тази работа – каза таткото на Емил. – Но ако ще е, да е! Не сме скъперници, я! Макар че кюфтетата можеха да са малко по-малки.

– Правя кюфтетата точно както трябва – възрази майката на Емил. – Достатъчно големи, достатъчно кръгли и достатъчно запържени.

Така си и беше. А освен това пригответи и задушени свински филета и телешки шницели, и херингова салата, и Маринована херинга, и ябълкова пита, и пушена змиорка и разни задушени меса, и пудинги, и две огромни баници и на всичко отгоре един особен вид наденица, която беше толкова вкусна, че хората с удоволствие идваха чак от Вимербю и Хултсфред, за да си хапнат от нея. Емил също много обичаше тази наденица. А денят наистина си го биваше за угощение. Слънцето грееше, люлякът и ябълковите дървета цъфтяха, въздухът бе изпълнен с птичи песни, и стопанството на Катхулт, кацнало върху своя хълм, беше красиво като сън. Дворът бе пометен, всяко ъгълче на къщата – изтъркано, яденето готово, нищо не липсваше. Впрочем само едно!

– Вай, забравили сме да вдигнем знамето! – възкликна майката на Емил.

Това накара таткото на Емил страшно да се разбърза. Той се втурна на двора, където стърчеше мачтата за знамето, а подир него хукнаха Емил и малката Ида. Исаха да гледат как се издига знамето.

– Смятам, че ще стане една весела и приятна гощавка – рече майката на Емил на Лина, когато останаха насаме в кухнята.

– Да, но не би ли било по-сигурно, за всеки случай да заключим Емил предварително? – отвърна замислено Лина.

Майката на Емил я погледна с укор, ала нищо не продума.

Тогавя Лина тръсна глава и си промърмори под носа:

– Е, правете каквото си знаете! Ама да видим какво ще стане.

– Емил е едно добро момченце – каза натъртено майката на Емил. През кухненския прозорец тя виждаше как доброто момче тича по двора и играе със сестричката си. Струваше й се, че и двамата са красиви като ангелчета, Емил с раирания празничен костюм, нахлупил фуражка върху къдравия перчем, а Ида с нова червена рокля, препасана с бял колан през закръгленото тумбаче.

Майката на Емил се усмихна под мустак. Но после погледна неспокойно към пътя и въздъхна:

– Дано Антон успее да вдигне знамето, защото гостите може всеки миг да пристигнат.

Изглежда, че всичко вървеше добре. Но да знаете каква беля се случи! Тъкмо когато таткото на Емил се оправяше със знамето, откъм обора бегом се зададе Алфред и отдалеч се развика:

– Кравата се отелва, кравата се отелва! Беше Пъструша, разбира се, – такава подла крава, сега ли намери да се отелва, когато имаше толкова други бързи работи, пък и тъкмо щяха да вдигат знамето!

Таткото на Емил трябваше да зарече всичко и да хукне към обора. Но Емил и Ида останаха до мачтата.

Ида изви глава назад колкото можеше и се загледа в позлатената топка на върха на мачтата.

– Колко е високо – обади се тя. – Оттам сигурно се вижда чак до Марианелунд!

Емил се замисли. Но не за дълго.

– Туй можем веднага да го проверим – рече той. – Искаш ли да те издигна догоре?

Малката Ида се разсмя – ех, колко добър беше Емил и какви весели неща измисляше постоянно!

– Да, искам да видя Марианелунд – извика малката Ида.

– Ще го видиш. – заяви Емил добродушно.

Той взе куката, на която се окачваше знамето и я забодя в колана на Ида. После хвана здраво въжето с двете си ръце.

– Сега ще полетиш – каза Емил.

– Хи-хи – разкикоти се Ида.

И полетя нагоре малката Ида. Чак до върха на мачтата. След това Емил закрепил здраво въжето, точно както правеше татко му, защото той не искаше Ида да падне и да се удари. Сега тя висеше там горе, съвсем спокойно и безопасно.

– Виждаш ли Марианелунд? – провикна се Емил.

– Не! – извика малката Ида. – Само Лъонеберя!

– Глупости, Льонеберя... искаш ли да слезеш? – продължи да вика Емил.

– Още не! – отвърна с цяло гърло Ида. – Льонеберя също ме забавлява... олеле, гостите идват!

И те наистина идваха. Стопанският двор се напълни с коли и коне, а хората като поток се изляха през портата в градината и бавно тръгнаха към къщата. Напред вървеше изисканата госпожа Петрел. Идваше с файтон чак от Вимербю, за да си хапне от наденицата на мама Алма. Тя беше много изискана госпожа, с пера на шапката и закръглена отпред и отзад.

Госпожа Петрел се огледа със задоволство. Катхулт наистина беше красиво стопанство, сгушено под слънцето сред ябълки и люляци – о, колко празнично изглеждаше всичко и знаме бяха вдигнали... да, бяха го вдигнали, тя го видя, въпреки че беше малко късогледа.

Знамето! Изведнъж госпожа Петрел в изумление се закова на мястото. Какво ли ги беше прихванало Свенсонови от Катхулт – да се чудиш, наистина!

В същия миг откъм обора се зададе таткото на Емил и госпожа Петрел му извика:

– Драги ми Антоне, какво означава това? Защо на вашата мачта се развява Данебруг?

Емил стоеше до нея. Той не знаеше какво е това – Данебруг. Нямаше дори понятие, че така наричаха червено-бялото знаме на Дания – страната, където живеят датчаните. Но едно нещо знаеше: че онова червено-бяло нещо на върха на тяхната мачта не беше никакъв ти там данебруг.

– Хи-хи, – изкиска се Емил. – Това е само малката Ида!

А малката Ида също се разсмя, както си висеше там горе.

– Хи-хи, това съм аз – провикна се тя. – Виждам цяла Льонеберя.

Таткото на Емил не се засмя. Той побърза да свали малката Ида и тогава малката Ида рече:

– Хи-хи, толкова весело не ми е било, откакто Емил ме накисна в мармалада.

Тя говореше за един път, когато си играеха с Емил на индианци и Емил я набута в големия котел, пълен с червени боровинки, за да станело цялото й тяло червено като на индианците.

Да, да, добре се грижеше Емил за забавленията на Ида. Но нямаше кой да му благодари за това. Напротив! Ето и сега татко му го хвана здраво за рамото и го разтърси.

– Аз какво казах?! – забеляза Лина, като видя как таткото на Емил поведе Емил към дърводелската барака. Винаги там го затваряха, след като направеше някоя беля.

Емил се развика и разплака колкото му глас държеше.

– Ама тя искаше да види... Ма... ри... ане... лу... унд – хълчаше той.

Емил си мислеше, че татко му е много несправедлив. Никой никога не му беше казал, че не бива да покаже Марианелунд на малката Ида. А да не беше той виновен, че тя не можа да види по-далеч от Лъонеберя!

Емил продължи да плаче. Но само докато татко му заключи вратата и си отиде. Тогава престана. Всъщност, в дърводелската барака беше много приятно. Там имаше много парчета дърво и дъсчици, от които се правят разни неща. Всеки път, когато седеше в бараката след някоя пакост, Емил си издялваше по едно малко, смешно дървено човече. Имаше вече петдесет и четири парчета и по всичко личеше, че ще станат повече.

– Хич не ме е грижа за глупавото им угощение – рече си Емил. – Нека татко сам да си дига знамето, ако може. Аз ще си издялкам още едно дървено човече и през цялото време ще бъда сърдит и страшен.

Емил знаеше, че скоро ще го пуснат. Никога не го оставяха дълго в бараката.

– Само докато премислиш добре каква пакост си направил – казваше татко му, – за да не я повториш.

В това отношение Емил беше послушен и рядко правеше същата пакост по два пъти, а непрестанно измисляше нови.

Сега седеше в бараката, дялкаше дървеното си човече и обмисляше пакостта, която направи с Ида. С тази работа приключи набързо, защото не се замисли чак толкова много, а дялкаше бързо и сръчно.

След това Емил поиска да излезе. Но, изглежда, толкова се гощаваха, че бяха го забравили. Той чакаше и чакаше, но никой не дойде. Тогава Емил започна да обмисля някакъв начин да се измъкне сам.

Може би през прозореца! Сигурно няма да е много трудно – рече си Емил. Вярно, прозорецът се намираще доста високо, но той успя лесно да се покатери върху купчината дъски, струпани точно до стената, като по поръчка.

Емил отвори прозореца и понечи да скочи навън. Но внезапно видя колко много отвратителна коприва растеше отдолу. Ужасно е да скочиш право в копривата. Емил го стори веднъж, за да провери какво ще стане.

Сега знаеше и не искаше да повтаря.

– Да не съм луд – помисли си Емил. – Все ще измисля по-добър начин.

Ако някога сте ходили в такова стопанство като Катхулт, сигурно знаете как изглежда там и колко е приветливо сред множеството различни постройките. Щом пристигнеш там и започва да ти се играе на криеница. В Катхулт освен конюшня, обор, кочина, кокошарник и кошара имаше още сума други малки къшурки и бараки. Имаше специална сграда за опушване, където майката на Емил опушваше вкусните си наденици, после – пералня, където Лина переше мръсните дрехи, а освен това имаше още две бараки съвсем близо една до друга. В едната беше складът за дърва и дърводелската работилница, а в другата – сушилнята и килерът.

Емил и малката Ида често играеха вечер на криеница и се спотайваха между всички тези сгради. Но не когато растеше копривата, разбира се.

Сега, обаче, Емил не можеше да си играе на нищо. Не можеше да се измъкне, и то само защото върху малкото пространство между дърводелската барака и килера растеше толкова много коприва.

Емил се замисли. Видя, че прозорецът на килера стои отворен и тогава му хрумна чудесна мисъл. Колко проста работа беше да прехвърли една дъска от прозореца на дърводелската барака до прозореца на килера и да изпъззи по нея. Съвсем му беше омръзнала дърводелската барака, а освен това започна да огладнява.

Емил никога не се двоумеше след някое от своите чудесни хрумвания. В миг дъската лежеше на място и Емил запълзя по нея. Това изглеждаше доста страшно, защото дъската бе тясна, а Емил – тежичък.

– Ако се отърва, ще подаря палячото си на Ида, обещавам – прошепна Емил докато пълзеше. Дъската прашеше зловещо, а като погледна копривата под себе си, той се изплаши и залитна.

– Помощ! – изкрещя Емил и почна да пада. Полетя право към копривата, но в последния миг впи крака около дъската и успя да се издърпа нагоре. След това всичко мина добре и той се добра до килера.

– Чудо голямо! – рече Емил. – Но все пак ще подаря палячото си на Ида... поне така мисля... друг път... може би, когато и без туй се счупи... е, ще видим какво ще направя!

Той блъсна дъската с всички сили и тя се плъзна обратно в дърводелската барака, защото Емил обичаше всичко да е подредено. После изтича до вратата и я провери. Беше заключена.

– Така си и мислех – каза си Емил. – Ама те сигурно скоро ще дойдат да вземат наденицата и знам кой тогава ще изчезне като дим!

Емил почна да души с нослето. Хубаво миришеше в килера. А пък какви вкусни неща имаше там! Емил разгледа внимателно всичко. Брей, колко много храна! От тавана висяха дълги редици пушени бутове и цял прът хлебна кървавица на краваи, защото таткото на Емил много обичаше хлебна кървавица със свинско месо и бял сос. В единия ъгъл стоеше раклата за хляб, пълна с разкошни хлебчета и погачи, а до нея – сгъваемата маса, отрупана с жълти пити кашкавал и гърнета с прясно избито масло. Зад масата се виждаше кацата с осоленото свинско, пък до нея беше големият шкаф, където майката на Емил държеше малиновия сироп и бурканите с кисели краставички, и захаросаните круши, и сладкото от ягоди. А върху средната полица на шкафа редеше своите вкусни наденички.

Емил много обичаше наденички – ама наистина!

Оттатък в къщата угощението беше започнало. Първо поднесоха на гостите кафе с много кифли, които да си топят в него. Сега чакаха да огладнеят пак, та да започнат да ядат задушени свински гърди и Маринована херинга, и наденици и всичките други лакомства.

Както си седяха, майката на Емил изведнъж изпищя:

– Олеле, забравихме Емил! Прекалено дълго сеяд наказано горкото момченце!

Таткото на Емил веднага се втурна към дърводелската барака и малката Ида хукна подире му.

– Сега ще те пусна, Емиле! – викна отдалеч таткото на Емил, а сетне отвори широко вратата. Да знаете само как се слиса! Там нямаше никакъв Емил!

– Избягал е през прозореца, този непослушко – рече таткото на Емил.

Но като погледна навън и видя копривата под прозореца – здрава и права и съвсем не изпотъпкана, тогава таткото на Емил се разтревожи.

– Тук нещо не е наред – възкликна той. – Никой не е стъпвал там, по-точно никой човешки крак.

Като чу това, малката Ида се заплака. Какво ли беше станало с Емил? Лина понякога пееше една песен, такава една – много тъжна. В нея се разказваше за някакво момиче, което се превърнало в бял гълъб и отлетяло на небето, вместо да седи в отвратителната каца за осолена риба където я затворили, та кой знае, може и той да се е преобразил и да е отлетял! Малката Ида се озърна дали не се мярка някой гълъб. Но видя

само една тлъста бяла кокошка, която се разхождаше пред бараката и кълвеше червейчета.

Малката Ида зариди по-силно и посочи кокошката .

– Това може да е Емил – изхлипа тя. Таткото на Емил не искаше да повярва такова нещо. Но за всеки случай изтърча при майката на Емил и я попита, забелязала ли е дали Емил знае да лети.

Тя не бе забелязала. Но какво оживление закипя сега в Катхулт! Угощението можеше и да почака. Всички излязоха навън да търсят Емил.

– Той просто ТРЯБВА да е в дърводелската барака, не го ли проумяваш? – заяви майката на Емил й всички се втурнаха нататък, за да се огледат по-добре.

Но там нямаше никакъв Емил. Имаше само петдесет и пет малки дървени човечета, строени върху една полица. Госпожа Петрел никога не бе виждала толкова много дървени човечета накуп и попита кой ги е направил.

– Кой друг, ако не нашият малък Емил – отвърна майка му и започна да плаче. – Какво добро момченце беше.

– Аха! – обади се Лина и навири глава. А сетне добави:

– Я по-добре да потърсим и в килера! Това не беше глупава мисъл, като се има предвид, че идваше от Лина. Всички хукнаха към килера. **НО И ТАМ НЯМАШЕ НИКАКЪВ ЕМИЛ!**

Малката Ида продължаваше да плаче тихо и настойчиво, а когато никой не я гледаше, тя се присламчи до бялата кокошка и й прошепушна:

– Не отлитай на небето, миличък Емиле! Ще ти давам цели кофи просо и каша, само да останеш в Катхулт!

Но кокошката не обеща нищо. Разкуткудяка се и си отиде.

Горките хора в Катхулт, как ли не търсеха! В склада за дърва и в сушилнята, но там нямаше никакъв Емил! В конюшната и в обора, и в кочината... и там нямаше никакъв Емил! В кошарата и в кокошкарника, и в бараката за опушване, и в пивоварната барака... никакъв Емил! Тогава погледнаха и в кладенеца. Там също нямаше никакъв Емил и това беше много хубаво, но сега вече всички се разплакаха. А жителите от Лъонеберя, които бяха канени на угощението, си шепнеха помежду си:

– Всъщност, той беше добър малчуган, този Емил! НИКОГА не е бил ИСТИНСКИ злосторник... и аз НИКОГА не съм твърдял подобно нещо!

– Сигурно е паднал в потока – заяви Лина. Потокът, който минаваше през Катхулт беше буен, разпенен и опасен – малки деца можеха

лесно да се удавят в него.

– Там не му беше позволено да ходи и ти го знаеш – отсече строго майката на Емил.

Лина вирна глава.

– Именно заради туй! – възрази тя. Тогава всички се втурнаха към потока. За щастие и там не намериха никакъв Емил, но въпреки това сега се разреваха още по-силно от преди. А майката на Емил си мислеше, че ще стане едно весело и приятно угощение!

Ето, че вече нямаше къде другаде да търсят.

– Ами сега какво ще правим? – затюхка се майката на Емил.

– Би трябвало все пак да им поднесем малко ядене – отвърна татко-то на Емил и добре, че го каза, защото всички бяха огладнели от скръб и търсене.

Майката на Емил започна незабавно да слага масата. Няколко сълзи паднаха в херинговата салата, докато я носеше, но все пак я сложи на масата заедно с телешките кюфтета и свинските филенца, и баниците и всичко останало. Госпожа Петрел се облиза. Яденето обещавахе да е много вкусно. Само наденичките още не се виждаха и това я безпокоеше.

Но тъкмо тогава майката на Емил възкликна:

– Лина, забравихме наденицата! Тичай бързо да я донесеш!

Лина веднага хукна. Всички зачакаха с трепет, а госпожа Петрел кимна доволно:

– Наденицата, да! – рече тя. – Как ще ни се услади в тази голяма беда!

В същия миг Лина се върна. Без наденица.

– Елате всички с мен да ви покажа нещо – извика тя.

Имаше малко чудноват вид, но това често ѝ се случваше и нямаше нужда да ѝ се обръща внимание.

– Що за глупости си измислила пък сега? – попита строго майката на Емил.

Видът на Лина стана още по-чудноват и тя се разкикоти тихо и особено.

– Елате с мен! – повтори тя. И всички, които бяха на угощението в Катхулт, тръгнаха.

Лина вървеше и те учудено я следваха чак до килера. През цялото време я чуваха да се киска тихо и особено под носа си. После отвори тежката врата, прекрачи високия праг и всички я последваха, а тя ги отведе до големия шкаф, отвори с трясък вратата и посочи средната

полица, където майката на Емил държеше своите вкусни наденици.

Но сега там нямаше нито една наденица. Там беше Емил.

Той спеше. Лежеше сред куп обелки от наденици и спеше милото момченце, а майка му така се зарадва, сякаш бе открила в шкафа си огромна буца злато. Чудо голямо, че Емил бе излапал всичката наденица! Не беше ли хиляди пъти по-хубаво, че намериха Емил на полицата вместо няколко кила наденица. Таткото на Емил се съгласи с нея.

– Хи-хи, къде лежи Емил! – зарадва се малката Ида. – Не се е преобразил, поне не много.

Как е възможно, едно-единствено намерено момченце, натъпкано с наденица, тъй много да зарадва толкова много хора! Най-сетне угощението в Катхулт стана наистина весело и приятно. Майката на Емил намери едно мъничко кравайче наденица, което Емил не бе смогнал да изяде, и го даде на госпожа Петрел за нейно голямо удоволствие. А всички останали, които останаха без наденица, не си отидоха гладни от гощавката. Нали имаше свински филенца и телешки шницели, и кюфтета, и маринована херинга, и осолена скумрия, и разни меса, и пудинги, и пушена змиорка, колкото можеха да ядат. А накрая им дадоха разкошната баница със сладко от ягоди и разбита сметана.

– Това е най-вкусното нещо на света! – заяви Емил. И ако вие някой път сте яли такава баница, каквато правеха в Катхулт, тогава сигурно знаете, че този път наш Емил имаше право!

Най-сетне настъпи вечер и здрачът се спусна тъй красиво над Катхулт, над Лъонеберя и над цял Смоланд. Таткото на Емил свали знамето, а Емил и малката Ида стояха до него и гледаха.

И ето, че угощението в Катхулт привърши. Всички поеха към домовете си. Една подир друга потеглиха коли и каруци. Последна си тръгна изисканата госпожа Петрел със своя файтон. Емил и малката Ида се ослушаха подир тропота на конските копита, който заглъхваше между хълмовете.

– Дано е добра към любимото ми мишле – каза Емил.

– Какво мишле? – зачуди се Ида.

– Онуй, дето го мушнах в чантата ѝ – отговори Емил.

– ЗАЩО направи това? – попита малката Ида.

– Ами, стана ми мъчно за мишлето – рече Емил. – Цял живот не е видяло нищо друго освен големия шкаф за наденици. Та си помислих, поне Вимербю нека да види!

– Дано Петрелката е добра към него! – въздъхна малката Ида.

– Положително ще бъде! – заяви Емил.

Беше 10 юни, когато Емил издигна малката Ида на мачтата за знамето и излапа всичката наденица. Може би накрая искате да чуете нещо и за:

НЕДЕЛЯ, 8 ЮЛИ, КОГАТО ЕМИЛ ГО УДАРИ НА ЖИВОТ НА ПАНАИРА В ХУЛТСФРЕД

Алфред – ратаят, който работеше в Катхулт – много обичаше деца. Особено Емил. Емил вършеше пакости и беше непослушник, но за Алфред това нямаше значение. Той все пак си обичаше Емил и взе, че му издялка чудесна пушка. Тя приличаше досущ на истинска пушка, но с нея, естествено, не можеше да се стреля. Обаче Емил крещеше „бум-бум“ и все пак стреляше, та врабците в Катхулт няколко дни не смееха да си покажат човките навън. Емил много заобича своята пушка и искаше нощем да спи с нея в леглото си.

– Искам си пушкътъ! – крещеше той и никак не се зарадва, когато майка му веднъж не чу добре и дотърча с „шапкътъ“ му.

– Не искам ШАПКЪТЪ! – развика се той. – Искам си ПУШКЪТЪ!
И наистина я получи.

Да, Емил обичаше пушката си, но още повече обичаше Алфред, който му издялка пушката. Затова никак не е чудно, че Емил се разплака, когато Алфред един ден най-неочаквано замина за Хултсфред на опълченски сбор. Вие сигурно не можете да си представите какво се прави на опълченски сбор, но едно време в Швеция така казвали, когато мъжете отивали да ги обучават за войници. Всички ратаи от Лъонеберя, и отвсякъде наоколо, трябваше да ходят на опълченски сбор да се учат да станат войници.

– Но защо трябваше да стане това тъкмо когато ще прибираме сено-то?! – роптаеше таткото на Емил.

Много беше недоволен, че му взимат Алфред посред сенокоса, защото тогава в Катхулт имаше много работа. Но, уви, не таткото на Емил, а кралят и неговите генерали решаваха, кога да заминат за Хултсфред ратаите от Лъонеберя, за да ги обучават за войници. Освен това, Алфред щеше да се върне щом като се обучи, а то не траеше дълго. Та Емил всъщност нямаше защо да плаче толкова, но той все пак плачеше и Лина му пригласяше. Защото Емил не беше единственият, който обичаше Алфред.

Самият Алфред не плачеше. Той каза, че в Хултсфред човек можел да „го удари на живот“ и да се весели колкото си иска. А когато

каруцата по тегли и всички застанаха тъжни да му махат за сбогом, Алфред изведнъж се опери и взе да пее и подвиква, за да не им е толкова мъчно. Ето какво запя той:

В град Екшю всяка мома знае
изящно полка да играе.
И в Хултсфред никой не скучае
с момите щом се запознае.
Трали-трала, трали-тралала,
трали-трала, трали-тралала!

След това гласът на Алфред не се чуваше повече, защото Лина ревна да реве колкото ѝ глас държеше, а подир малко каруцата с Алфред изчезна зад завоя.

Майката на Емил се опита да утеша Лина:

– Хайде, не плачи, Лина – подхвана тя. – Изчакай до осми юли, тогава в Хултсфред има панаир и ще отидем да посетим Алфред.

– И аз искам да отида в Хултсфред и да го ударя на живот и да посетя Алфред – обади се Емил.

– И аз! – добави малката Ида. Но майката на Емил поклати глава.

– Такива панаири не са забавни за малки деца – каза тя. – Само се губят в навалищата.

– А на мен ми се струва много забавно да се загубя в навалищата – възрази Емил, но и това не му помогна.

Сутринта на осми юли таткото и майката на Емил заминаха заедно с Лина на панаира в Хултсфред и оставиха Емил и малката Ида у дома да ги наглежда Кроса-Мая, една стара бабичка, която често идваше в Катхулт да помага с туй-онуй.

Малката Ида беше добро дете. Веднага седна в скута на Кроса-Мая и я накара да ѝ разкаже най-страшните си приказки за призраци – туй ѝ стигаше да е доволна и щастлива.

Но с Емил беше друго. Той се разхождаше по ливадата зад конюшната, стиснал пушката в ръка и фучеше от яд.

– Тази работа няма да я бъде – мърмореше Емил. – Ще отида в Хултсфред да го ударя на живот като всички останали и толкоз! Ясно ли ти е, Юлан?

Последните думи се отнасяха до старата кобила, която пасеше из ливадата. В Катхулт имаха и млад кон – той се казваше Маркус. Но Маркус беше на път за Хултсфред с таткото на Емил и майката на Емил

и Лина – да-да, някои хора ходеха по широкия свят и се забавляваха!

– Но сега двама така ще се втурнат да ги догонят, че вятърът ще свисти край ушите им – говореше Емил, – а това ще сме ти и аз, Юлан!

Така и стана. Емил сложи оглавника на кобилата и я изведе от ливадата.

– Няма от какво да се боим – обърна се той към Юлан. – Алфред ще се зарадва като отида, а ти сигурно ще си намериш някоя друга стара добричка кобила да си цвилиш с нея, ако нямаш сили да го удариш чак толкова на живот.

Той изтика Юлан до оградата, защото трябваше да се покатери върху нещо, за да яхне кон. Хитро беше момчето, не може да се отрече!

– А сега, давай! – викна Емил. – Трали-трала, трали-тралала! С Кроса-Мая ще се сбогуваме, когато се върнем.

И Юлан припна надолу по хълма с Емил на гърба си, а той седеше изпънат и наперен, с пушката пред себе си – да, той държеше да вземе и пушката си в Хултсфред! Щом като Алфред ще става войник, няма Емил да остане назад, я! Алфред си имаше пушка, а също и Емил – е, по-малка, наистина, но не беше ли все едно? Двамата щяха да станат войници, както му беше редът – така поне му се искаше на Емил.

Старичка беше Юлан. Не може да се каже, че припкаше бързо, а за да не се разколебае, Емил реши да ѝ пее:

Куца кобила яздя аз,
но ще пристигна там завчас
и съм курназ!
Всички ще ѝ се възхитят,
как припка с мен и моя прът
по равен път!

Както и да е, Юлан припкаше, креташе и подтичваше в тръс и найсетне двамата с Емил пристигнаха в Хултсфред.

– Ура! – викна Емил, – сега ще го ударим на живот!

Но веднага млъкна и ококори очи. Чувал беше, че по света имало много хора, но че всичките ще се стекат на полето край Хултсфред, не знаеше. Никога не бе виждал толкова много хора; те се трупаха с хиляди по голямото поле, а на едно равно място по средата бяха строени войниците и се упражняваха да мятат пушките на рамо и да правят кръгом на дясно и на ляво и разни други неща, дето ги правят войниците. Някакъв дебел и сърдит малък дядка яздеше насам-натам, перчеше се и

крещеше на войниците какво да правят, а те го оставяха да се разпорежда и послушно правеха каквото той искаше. Това много учуди Емил.

– Нали Алфред заповядва тук? – попита той няколко селянчета, засанали наблизко. Но те гледаха така заплеснато войниците, че не му отговориха.

Емил също се забавляваше да гледа как войниците мятат пушките на рамо, но не до безкрайност, а преди всичко искаше да открие Алфред – нали затуй беше дошъл тук? Обаче всички войници бяха облечени в сини униформи и изглеждаха еднакво. Да намериш между тях Алфред никак не бе лесно.

– Чакай да видиш какво ще стане, когато Алфред ме види – рече Емил на Юлан. – Веднага ще пристигне и тогава онзи сърдит дядка може сам да мята пушката колкото си иска!

За да го забележи Алфред, Емил изведе Юлан пред войниците и викна с целия си глас:

– Къде си, Алфред? Ела, за да го ударим на живот! Не виждаш ли, че съм дошъл?

Как да не виждаше Алфред, че Емил е дошъл! Емил с „шапкътъ“ и „пушкътъ“ и старата кобила. Но Алфред стоеше сред войниците и не смееше да излезе напред, заради онзи дебел, сърдит малък дядка, дето само крещеше и се перчеше и заповядваше.

Вместо това, дебелият, сърдит малък дядка се приближи с коня си до Емил и каза много добродушно:

– Какво има, момченце? Да не си се изгубил? Къде са мама и татко?

Такава глупост Емил отдавна не беше чувал.

– Как ще съм се изгубил? – възмути се той. – Нали съм ТУК! Ако някой се е загубил, това са мама и татко!

И всъщност Емил беше прав. Малките деца можели да се загубят на панаира в Хултсфред, бе казала майка му. А сега тя стоеше в най-голямата бльсканица заедно с таткото на Емил и с Лина, и тримата се чувствуваха съвсем загубени, защото просто не можеха да помръднат.

Естествено, те веднага видяха Емил. Как няма да го видят, когато излезе напред с „шапкътъ“ и „пушкътъ“ и старата кобила. А таткото на Емил каза:

– На Емил му се готви едно ново дървено човече.

– Прав си – отвърна майката на Емил, – но как ще го спипаме?

Там беше работата, я! Ако някога сте ходили на такъв панаир, като този в Хултсфред, сигурно си представяте каква бъркотия беше там. Щом войниците завършиха показното учение и си отмаршируваха,

цялото голямо поле изведнъж се натъпка с хора. Беше такава блъсканица, че човек себе си едва можеше да намери, та камо ли Емил! А Емил го търсеха не само майка му и татко му – търсеше го и Алфред. Защото беше свободен и нямаше повече учения до вечерта. Искаше му се да тръгнат с Емил да се забавляват. Но в тълпата на Хултсфредското поле беше просто невъзможно да намериш някого. Почти всички се шураха насам-натам и търсеха някой загубен приятел. Алфред търсеше Емил, а Емил търсеше Алфред; майката на Емил търсеше Емил, Лина търсеше Алфред, а таткото на Емил търсеше майката на Емил, защото по едно време тя НАИСТИНА се изгуби и таткото на Емил я търси цели два часа, додето най-сетне я намери напълно отчаяна и притисната между двама огромни мъжаги от Вимербю.

Но Емил не намери никого и никой не намери Емил. Тогава той разбра, че ще трябва сам да го удари на живот, ако иска да използва случая.

Преди да се залови с тази работа, той трябваше обаче да намери някоя друга стара и добра кобила, с която Юлан да си цвили – нали почти ѝ го обеща!

Както и да е, Емил не намери никаква стара кобила за Юлан. Вместо това намери Маркус, а то беше много по-добре. Маркус стоеше вързан за едно дърво в края на гората и хрупаше сено. А до него стоеше старата каручка от Катхулт, която Емил познаваше много добре. Юлан много се зарадва, че срещна Маркус – то си пролича. Емил я върза за същото дърво и ѝ донесе купчина сено от каручката. По онова време хората винаги носеха със себе си сено за конете. Юлан веднага започна да хрупа и Емил усети, че той също е гладен.

– Обаче сено не ми се яде – помисли си Емил.

Нямаше нужда да прави това. На панаира имаше много малки павилиончета, където можеха да се купят безброй видове сандвичи, наденици и кифли, и пасти. Само човек да имаше пари.

Там имаше и най-различни весели неща за онези, които искаха да го ударят на живот. Цирк и танцова площадка, люлки и въртележки и какви ли не забавления... представете си, имаше гълтач на саби, който гълташе цели саби, и гълтач на огън, който умееше да гълта пламъци, една разкошна дама с гъста брада, която не умееше да гълта нищо освен кафе и кифли през един час. От това тя не би могла да забогатее, но за щастие притежаваше своята брада. Тя я показваше срещу заплащане и доста добре си припечелваше.

На панаира в Хултсфред всичко струваше пари. А Емил нямаше

пари.

Но, както вече ви казах, той беше едно хитро момченце. Нали искаше да види колкото е възможно повече, та започна с цирка, защото беше най-лесно. Само трябваше да се покатери върху един сандък откъм задната страна на цирковата палатка и да надникне през някоя дупка в брезента. Емил така страшно се разсмя на палячовците, които се премятаха там вътре и правеха разни смехории, че падна с трясък от сандъка и си хлопна главата в един камък. Тогава реши да се откаже от цирка.

Освен туй беше огладнял още повече.

– Не мога да го ударя на живот, без да съм ял – рече си Емил, – а никой няма да ми даде да ям без пари. Затова трябва да измисля нещо.

Веднага бе забелязал, че на панаира можеш да печелиш пари по най-различни начини, та сигурно и за него щеше да се намери някакъв. Огън и саби не умееше да гълта, брада нямаше – какво да направи тогава?

Емил спря да помисли. В това време видя един нещастен сляп старец, седнал върху някакъв сандък сред тълпата. Той пееше разни много тъжни песни, гласът му звучеше плачевно, но все пак си изкарваше пари от това. Шапката му лежеше до него на земята и добри хора непрестанно хвърляха в нея дребни монети.

– Това и аз мога – помисли си Емил, – а за късмет си нося шапкътъ.

Той сложи шапката на земята пред себе си и започна да пее „Куца кобила яздя аз“ за всеки, който искаше да слуша.

Веднага около него се събраха хора.

– Ах, какво сладко момченце – казваха те. – Сигурно е много бедно, щом като стои тук и пее за пари.

По онова време имаше много бедни деца, които нямаха какво да ядат и ето, че една добродушна лелка пристъпи към Емил и го попита:

– Кажй, момченце, яло ли си нещо днес?

– Да, но само сено – отвърна Емил. Тогава всички ужасно много го съжалиха. Един мъничък, добър селянин от Вена чак се просълзи – разплака се за горкото бедно дете, което стоеше там тъй изоставено, пък имаше такава хубава къдрава коса.

Всички започнаха да хвърлят петачета и десетачета в „шапкътъ“ на Емил. Мъничкият добър селянин от Вена също измъкна от джоба на панталона си една паричка от две ере, но се отказа дордето беше време, пъхна я обратно и прошепна на Емил:

– Ако дойдеш с мен до каруцата ми, ще ти дам още малко сено.

Но Емил вече беше богат, защото шапката му се напълни с пари.

Вместо при селянина, той отиде да си купи цяла камара сандвичи и кифли, и пасти и сироп.

След като излапа всичко, той се вози четиридесет и два пъти на въртележка за цели четири крони и двайсет ере. До тогава Емил никога не беше се возил на въртележка и не знаеше, че на света има такова весело нещо.

– Ето, че все пак го ударих на живот! – мислеше си той, докато се возеше на въртележката и къдравата му коса се развяваше. – Много съм се веселил през живота си, но такова чудо не бях преживял!

После отиде да види гълтача на саби, гълтача на огън и брадатата дама, но след този номер му останаха само две ере.

– Защо пък да не изпея още една песничка, за да ми напълнят пак шапкътъ? – рече си Емил. – Тук всички са толкова добрички.

Но изведнъж усети, че е уморен. Вече нито му се пееше, нито му трябваша пари – затова даде паричката на слепия старец. След това се запиля нанякъде да търси Алфред.

Ако Емил си въобразяваше, че ВСИЧКИ хора са добри, той се лъжеше. На този ден в Хултсфред бяха дошли и някои лоши хора. По онова време из онези места върлуваше страшен крадец.

Наричаха го Врабчо и всички в Смоланд се бояха от него. За неговите подвизи пишеха много в „Смоландски вестник“ и в „Хултсфредска поща“. Навсякъде, по тържества, панаири, пазари и други места, където се събираха хора и се харчеха пари, човек можеше да е сигурен, че ще се появи Врабчо и ще почне да краде всичко, каквото му попадне. За да не го познаят, той всеки път си слагаше различни бради и мустаци. В този ден бе дошъл на панаира в Хултсфред нахлупил черна шапка с широка периферия и с черни мустаци и се вмъкваше навред, за да огледа какво да открадне. Никой не се досещаше, че този, дето се вре навсякъде, е Врабчо, иначе сигурно всички щяха ужасно да се изплашат.

Но ако Врабчо беше умен, нямаше да дойде на панаира в Хултсфред в същия ден, когато и Емил от Лъонеберя бе там със своята „пушкь“. Да знаете само какво се случи!

Вървеше си Емил, надничаше тихо навсякъде и търсеше Алфред. Така стигна до палатката на брадатата дама и през отвора видя, че е седнала да си брои парите. Сигурно искаше да провери колко е припечелила от брадата си през този неделен ден в Хултсфред.

Вероятно не беше малко, защото тя се усмихна под мустак и доволно поглади брадата си. После забеляза Емил.

– Ела, момченце – извика го тя. – Ще ти позволя да видиш брадата

ми съвсем безплатно, защото изглеждаш толкова добричък.

Емил вече бе видял тази брада, но като го канеха, не искаше да откаже. И тъй като беше съвсем безплатно, влезе в палатката с „шапкътъ“ и „пушкътъ“ си и гледа брадатата дама горе-долу колкото за двайсет и пет ере.

– Как получава човек такава красива брада? – попита той учтиво. Но брадатата дама не успя да отговори. Защото в същия миг прозвуча страшен глас, който изсъска:

– Веднага давай парите, иначе ще ти оскубя брадата!

Това бе Врабчо. Вмъкнал се в палатката без да го забележат.

Брадатата дама пребледня, освен там където имаше брада, естествено. Горкичката – вече щеше да даде всичките си пари на Врабчо, но Емил ѝ прошепна:

– Вземи пушкътъ ми!

И брадатата дама взе пушката, която Емил сръчно ѝ подаде. В палатката бе доста тъмно, не се виждаше много добре и брадатата дама помисли, че това е истинска пушка, с която може да се стреля. И за щастие... Врабчо си помисли същото!

– Горе ръцете, че ще те гръмна! – изкрещя брадатата дама. И да видите как пребледня Врабчо, навири ръце и замръзна на място, целият разтреперан, а брадатата дама така се разкрещя за полиция, че се чу по цялото поле на Хултсфред.

Полицайте дойдоха и Врабчо повече не се видя нито в Хултсфред, нито другаде, и най-сетне се сложи край на всичките кражби в Смоланд. Да, да – такива ми ти работи! За брадатата дама се написаха много похвали в „Смоландски вестник“ и в „Хултсфредска поща“, че успяла да залови Врабчо. Но никой не написа нито дума за Емил и неговата „пушкътъ“. Затова смятам, че беше крайно време някой да разкаже как стана всичко в действителност.

– Какъв късмет, че си взех шапкътъ и пушкътъ в Хултсфред – рече Емил, след като полицията откара Врабчо към затвора.

– Да, ти наистина си храбро момче – отвърна брадатата дама. – Затова можеш да гледаш брадата ми колкото си искаш и то съвсем безплатно.

Но Емил беше уморен. Вече не му се искаше да гледа бради, нито да го удря на живот, нито нещо друго. Защото над хултсфредското поле започна да се стъмва. Представете си, бе изминал целият дълъг ден..., а той така и не намери Алфред!

Таткото на Емил и майката на Емил и Лина също бяха се уморили.

Как ли не търсиха Емил, а Лина отделно как ли не търси Алфред, но нямаха повече сили да търсят.

– Олеле, краката ми! – изстена майката на Емил, а таткото на Емил кимна навъсено.

– Да-да, много весело прекарахме на този панаир! – отговори той. – Хайде, да си тръгваме за Катхулт – нищо друго не ни остава.

И те се повлякоха към края на гората, за да впрегнат коня и да си тръгнат. Тогава съгледаха Юлан, която стоеше до същото дърво като Маркус и хрупкаше сено то си.

Майката на Емил се разплака.

– Къде е мъничкият ми Емил? – завайка се тя. Но Лина пак вирна глава.

– Само бели прави това момче. Истински пакостник е той!

Тъй рече Лина. В същия миг чуха, че някой приближава тичешком и този някой бе много задъхан. Оказа се Алфред.

– Къде е Емил? – попита той. – Цял ден съм го търсил.

– Хич не ме е грижа къде е! – сопна му се Лина. После се качи в каруцата, за да се прибере у дома. И представете си, там стъпи върху Емил!

В каруцата имаше останало малко сено, а в това сено лежеше Емил и спеше. Той се поразбуди, когато Лина го настъпи. Видя кой стои встрани със синята си униформа и едва си поема дъх. Тогава Емил протегна ръка и прегърна Алфред през врата.

– Ето те най-сетне, Алфред – промълви той. И веднага пак заспа.

След това хората от Катхулт поеха към дома. Маркус теглеше каруцата, а Юлан подтичваше от зад, вързана за колата. Емил се събуждаше от време на време, поглеждаше тъмната гора и светлото лятно небе, усещаше, че мирише на сено и на кон, и на нощ, и чуваше как чаткат копитата и скрибуцат колелетата. Но общо взето спеше през целия път и сънуваше, че Алфред скоро ще се върне. В Катхулт, при Емил. И това наистина щеше да стане.

Беше осми юли, когато Емил го удари на живот на панаира в Хултсфред. А сега познайте дали още някой е търсил Емил в този ден! Я попитайте Кроса-Мая! Не, по-добре недейте, защото като си спомни за това, Кроса-Мая цялата се изприщва и пъпките я сърбят и не искат да се махнат.

Сега вече знаете какво е правил Емил на седми март, на двайсет и втори май, на десети юни и на осми юли, но в календара има още много дни за онзи, който иска да прави пакости, а Емил именно това искаше.

Правеше бели почти всеки ден през цялата година, но особено на деветнайсети август, единайсети октомври и на трети ноември. Хо-хо-хо, какъв смях ме напушва, като се сетя какво направи на трети ноември, но няма да ви кажа, защото съм обещала на майката на Емил. Именно след тази история жителите на Лъонеберя решиха да пуснат подписка. Стана им мъчно за Свенсонови от Катхулт, че синът им е такъв пакостник. Затуй събраха по петдесет ере на човек, вързаха парите в една кърпа и ги донесоха на майката на Емил.

– Може би ще стигнат да изпратите ваш Емил в Америка – заявиха те.

Хубава работа! Да изпратят Емил в Америка... А после кой знае какъв председател на общинския съвет щяха да имат! Когато му дойдеше времето, искам да кажа.

За щастие, майката на Емил не можеше да се съгласи с такова глупаво предложение. Тя страшно се разлюти и захвърли вързопчето на земята, та парите се разлетяха по цяла Лъонеберя.

– Емил е нашето добро момченце – викна тя. – И ние си го обичаме точно такава каквото си е!

Въпреки това, тя се поразтревожи за своя Емил. Майките винаги се тревожат, когато хората идват да се оплакват от децата им. Вечерта, щом Емил си легна с „шапкътъ“ и „пушкътъ“ си, тя отиде и приседна до него.

– Емиле – започна тя, – скоро ще пораснеш и ще тръгнеш на училище. Какво ще стане с теб тогава, като си такъв пакостник и вършиш толкова много бели?

Емил лежеше в леглото си и приличаше на същинско ангелче с кръглите сини очи и русата къдрава коса.

– Тра-ла-ла, трали-тра-ла! – отвърна той, защото никак не му се слушаха такива приказки.

– Емиле – рече майка му строго, – как ще върви тази работа, като тръгнеш на училище?

– Добре ще върви – отговори Емил. – Може да престана да правя бели, предполагам... поне докато съм в училище.

Майката на Емил въздъхна.

– Е, да се надяваме – рече тя загрижено и тръгна към вратата. Тогава Емил се надигна от възглавницата, усмихна се като ангелче и добави:

– Но то не е много сигурно!

КРАЙ

© 1963 Астрид Линдгрен
© 1980 Теодора Джебарова, превод от шведски

Astrid Lindgren
Emil i Lönneberga, 1963

Източник: <http://bezmonitor.com>
Сканиране и разпознаване: Сашо

Текстът е възпроизведен по изданието Астрид Линдгрен. Емил от Лънеберя.
Издателство „Отечество“, София, 1980. Превод Теодора Джебарова.
Сашо

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/87>]